

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Ændring af reglerne om klageråd). (Lovforslag nr. L 103).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Anden behandling af lovforslag nr. L 13: Forslag til lov om ændring af selskabsskatte- loven, kildeskatteloven, fondsbeskatningslo- ven og virksomhedsskatte- loven. (Skattefrit datterselskabsudbytte m.v.).

Af skatteministeren (Carsten Koch).
(Fremsat 8/10 97. Første behandling 22/10 97. Betænkning 13/11 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behan-
dling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Anden behandling af lovforslag nr. L 25: Forslag til lov om ændring af lov om anlæg af fast forbindelse over Øresund.

Af trafikministeren (Bjørn Westh).
(Fremsat 9/10 97. Første behandling 28/10 97. Betænkning 13/11 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behan-
dling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Forhandling om redegørelse nr. R 4: Boligministerens byggepolitiske redegørelse '97 af 13. november 1997.

(Redegørelsen anmeldt 13/11 97. Redegørelsen givet 13/11 97. Meddelelse om forhandling 13/11 97).

Forhandling

Hans Peter Baadsgaard (S):

Jeg vil først gerne takke boligministeren. Det er en omfattende og god redegørelse, som belyser en række forhold, som har betydning for byggebranchens fremtidige udvikling. Vi er i Socialdemokratiet godt tilfreds med, at der bliver sat fokus på byggepolitikken, som det nu sker med denne redegørelse.

Det er nødvendigt hele tiden at følge byggebranchens udvikling, fordi byggeriet spiller så betydningsfuld en rolle på flere felter: Byggebranchen er en afgørende faktor i hele samfundsøkonomien, byggebranchen spiller en stor rolle, når vi taler om beskæftigelse, byggebranchen er afgørende i forbindelse med eksport inden for branchen. Den har nu rundet de 34 mia. kr., og det siger jo mere end meget.

Byggeriet har også stor betydning, når vi ser på miljøet, på spørgsmålet om at få bygget på en miljømæssig bæredygtig måde, og endelig skal byggeriet jo sørge for, at forbrugerne, borgerne, i fremtiden får de boliger og bygninger, som de efterspørger. Så byggeriet har, som det fremgår her, en stor betydning i hele samfundet.

Men det er ikke nok bare at følge byggeriets udvikling. Det er også nødvendigt at påvirke udviklingen, hvis vi skal opnå de bedste resultater. Der er meget i byggeriet, som kunne gøres bedre, det tror jeg også erkendes i byggeriet blandt byggeriets parter. Det er nødvendigt,

at der føres en effektiv byggepolitik, som redegørelsen her lægger op til.

Byggeriet har i de seneste år været inde i en gunstig udvikling, ikke mindst takket være regeringens økonomiske politik, en politik, som har styrket dansk økonomi og øget beskæftigelsen til en rekordagtig lav ledighed. Dette gælder især eller det gælder i hvert fald også for beskæftigelsen i byggebranchen.

Vi er nu i en situation, hvor der i visse brancher i visse områder af landet er en tendens til mangel på arbejdskraft, og i en sådan situation er det jo mere nødvendigt end før, at der ses på byggeriets effektivitet og produktivitet, og derfor støtter vi helt og fuldt boligministeren i de foreslåede initiativer til en øget produktivitet i byggeriet.

Jeg vil godt tage nogle elementer frem af det, der er nævnt i redegørelsen, f.eks. behandles sæsonudjævningen i denne. Spørgsmålet er, om vi kan opnå en bedre sæsonudjævning, og det er jeg overbevist om at vi kan, sådan at byggebranchens kapacitet kan udnyttes bedre. Det vil der være klare økonomiske fordele i, ikke alene for byggebranchens parter, men for hele samfundet. Mere vinterbyggeri vil også give en mere jævn beskæftigelse, så færre i byggefagene skal gå ledige i vinterhalvåret, og det vil igen kunne give besparelse, nemlig besparelse på udgifterne til dagpenge. Byggeriets parter må have en oplagt interesse i at medvirke her.

Vi kan helt støtte boligministeren i bestræbelserne for at opnå en mere jævn byggerytme. Det er både i lønmodtagernes, arbejdsgivernes og samfundets interesse, og vi ser frem til, at også byggeriets parter aktivt går ind i det arbejde for at opnå den gevinst, der ligger i en mere jævn byggerytme.

Boligministeren beskriver flere initiativer, der kan bidrage til en bedre kvalitet i byggeriet. Også her kan vi fra Socialdemokratiets side støtte boligministerens initiativer. Der kan sættes ind på flere måder på flere områder. Kvalitet er jo også et spørgsmål om, om vi i byggeriet har den rigtige viden, og om den viden, vi har, og den forskning, der udføres inden for byggeriet, giver de rigtige resultater. Men ikke nok med det, spørgsmålet er også, om den viden, som vi har til rådighed, kommer ud til dem, der har brug for den. Altså spørgsmålet om vores forskningsresultater og vidensudvikling bliver formidlet til dem, der har brug for den i det daglige. Dér tror jeg også, at der er noget at indhente med en forøget formidlingsindsats.

Det er også et spørgsmål, om den nyeste viden indgår i byggefagernes uddannelser. Det er en overvejelse værd. Ellers må boligministeren og undervisningsministeren tage kontakt med hinanden for at sikre, at vores uddannelser i byggefagene er så fremtidssikrede som overhovedet muligt, ved at den nyeste viden er til rådighed og bliver formidlet også igennem uddannelserne.

Der står i redegørelsen, at bygningers og boligens økologiske tilstand samt bygningers driftsudgifter fremover vil få stigende betydning, og heri er jeg helt enig. Energi- og resourceforbruget ved opførelser og anvendelser af boliger og bygninger spiller en stor rolle i det, vi kunne kalde miljøregnskabet, og det vil komme til at spille en stigende rolle også globalt set. Derfor skal vi også blive endnu bedre til at tænke miljøet ind i byggeriet. En førerstilling for Danmark på dette område vil ikke alene kunne gavne vort eget miljø, det vil også kunne danne grundlag for en øget eksport, hvis vi kan ligge i front i udviklingen af miljørigtigt byggeri.

Der er skabt bedre muligheder for at inddrage økologiske hensyn i byggeriet gennem afskaffelse af det vejledende rammebeløb i det direkte støttede byggeri, og jeg håber, at disse muligheder vil blive udnyttet, sådan at der bliver anlagt totaløkonomiske vurderinger, når man skal planlægge byggeriet. Derved kan man inddrage miljøhensyn, og man kan også inddrage driftshensyn allerede i anlægsfasen, og dér tror jeg, der er gode gevinster at hente, og jeg håber, at der vil blive skabt en erfaring, så det kan brede sig til andre dele af byggeriet end lige det, der i første omgang er i fokus her, nemlig det støttede byggeri.

Jeg kunne fremdrage andre af de mange initiativer, redegørelsen har beskrevet, men det tillader tiden ikke. Vi har nu et godt udspil fra boligministeren, og vi ser i Socialdemokratiet frem til, at initiativerne bliver fulgt op af konkret handling. Det skal ikke skorte på socialdemokratiets positive medvirken til at styrke den byggepolitiske indsats.

Jens Hald Madsen (V):

Vi må sige, at vi har en boligminister, som har visioner og gode visioner. Det har været glædeligt at læse alle de visioner, der er for byggesektoren, men jeg synes bare, at det er synd, at det er samtidig med, at boligministeren sidder i den regering, som han gør. Der havde jo været

en enorm sammenhæng i den her redegørelse, hvis man havde bidraget med de andre ressortministres områder, hvis man gerne vil have opfyldt de visioner, som boligministeren tilsyneladende har.

Man vil styrke virksomhederne; man vil gøre det bedre og billigere for byggeriet; man vil lave kvalitet og produktivitet; man vil forbedre konkurrenceevnen, og man vil lave et bedre grundlag for en mere stabil udvikling i byggesektoren; man vil styrke den internationale konkurrenceevne, alt sammen ting, som Venstre kun kan støtte.

Man nævner, at byggeerhvervet er et af Danmarks største erhvervsområder, og det står for økonomisk vækst, det står for velfærdsforbedringer igennem produktion, beskæftigelse, udvikling og eksport. Det kan vi støtte, hr. boligminister.

Man nævner, at byggesektoren er meget sårbar over for samfundsøkonomiske ændringer og konjunkturændringer. Det kan vi støtte, hr. boligminister.

Nu kommer så pointen: Hvordan har regeringen så hjulpet? Ja, man nævner selvfølgelig, at ved lavkonjunktur har man lavet nogle anlægsprojekter og ved højkonjunktur har man sørget for, at der ikke bliver overophedning. Det kender vi også fra den borgerlige regerings tid, og det synes vi selvfølgelig også er godt.

Det er også glædeligt at kunne læse, at man nu vil satse på mere privat og mindre støttet byggeri, og jeg kan da godt forstå, at en boligminister med respekt for sig selv gerne vil have et ministerium, der også står for andet end tilskud og støttet byggeri, og også gerne vil have noget, som lever på markedsvilkår.

Men det, der er problemstillingen, er jo, at man samtidig skriver, at det er staten, som gennem reguleringer skal stimulere produktudvikling. Mit spørgsmål er: Er det ikke bare en begrænsning, for hvad er det, der gør, at boligministeren, som sidder højt oppe på sit kontor, bedre ved, hvad byggesektoren skal lave af produkter, bedre ved, hvad der gør deres konkurrenceevne bedre, mere velfungerende?

Jeg er da glad for, at boligministeren laver et byggeforum, hvor han får hjælp fra dem, som har forstand på det, nemlig byggefolkene, men hvad er det, der hele tiden gør, at boligministeren og regeringen mener, at de er bedre til at drive dansk boligbyggeri end fagfolkene selv?

Og nu kommer det interessante. Man skriver i redegørelsens afsnit 4:

»Regeringen har sat en proces i gang på det generelle erhvervspolitiske område, der dæmper offentlige reguleringer og tilskudsordninger.«

Undskyld mig, jeg har da aldrig set en udvikling, som regeringen har været med til, som går ud på at skære ned på afgifter, administrative byrder for virksomhederne. Man skriver, at det er det offentlige, som målretter virksomhedernes generelle rammebetingelser for fremskridt og varige arbejdspladser. Jamen hvorfra ved det offentlige bedre end virksomhederne selv, hvad det er for nogle rammebetingelser, virksomhederne skal have? Det kan da kun glæde én, at der senere i samme afsnit står:

»Det er derfor regeringens opfattelse, at der (. . .) fortsat vil være et behov for, at det offentlige på tværs af ressortministerierne medvirker aktivt til at skabe de rette erhvervsmæssige rammebetingelser for dynamisk udvikling i byggeerhvervet.«

Det håber jeg da, men så start dog med at snakke med erhvervsministeren om de administrative byrder på virksomhederne.

Tal dog med miljøministeren om alle de miljøafgifter, som byggesektoren bliver belemet med, og tal dog med skatteministeren om de problemer, der ligger for virksomhederne ved det skattecirkus og den skattejungle, man har, fordi så får vi løst de her problemer sammen. Visionerne er gode nok, men der mangler bare en opbakning fra regeringen efter min mening. Der er blevet nævnt nogle eksempler på, hvordan man skal have løst problemer og taget initiativer. Det, jeg nu mest ser, er bl.a. forsikringsordninger. Jamen kan de ikke bare blive en ekstra udgift for det danske erhvervsliv?

Man snakker om sæsonudjævning, men jeg er glad for, at boligministeren ikke direkte har nævnt ideen om, at man laver vinterbyggeri, hvor man pakker husene ind i plastik og varmer op, og den merudgift, det giver, skal man så få ind ved at lægge en afgift på sommerbyggeriet, for det hænger overhovedet ikke sammen med boligministerens intentioner om at forbedre konkurrenceevnen.

Og så vil jeg sige, at hvis boligministeren er så interesseret i sæsonudjævning, så synes jeg, at boligministeren hellere skulle tage og kigge på konjunkturudjævning og kigge på Venstre og De Konservatives skattepolitiske forslag om konjunkturudjævning for virksomhederne, for

det, der er problemet, er jo, at der rent skattepolitisk også er store problemer for byggesektoren i de konjunktursvingninger, der er inden for sektoren.

Og derfor når boligministeren jo så på side 27 til en konklusion, som bærer præg af, at man siger: Nu vil regeringen løse de barrierer og problemer, der er for beskæftigelsen, eksporten og konkurrenceevnen for det danske byggeri. Kære boligminister, de barrierer og de problemer er skabt af regeringen og kan kun løses af regeringen selv.

Og derfor er min konklusion, at jeg synes, det er et flot stykke arbejde, der er blevet lavet med den her redegørelse, men det har intet med virkeligheden at gøre i forhold til, hvad regeringens andre ministre går og foretager sig over for den danske byggesektor.

John Vinther (KF):

Må jeg allerførst takke boligministeren for redegørelsen, og så vil jeg også godt komme med en ros til boligministeren for at opprioritere hele det byggeerhvervsmæssige område. Jeg synes, det er positivt, at boligministeren ikke blot forfalder til at lade Boligministeriet være et meget snævert ressortministerium, hvor der sådan set kun er reguleringen af den almenyttige sektor tilbage, men at boligministeren også forsøger at opkvalificere Boligministeriet til at være et egentligt erhvervsministerium for hele byggesektoren. Det fortjener sektoren, og det vil jeg godt kvittere ministeren for.

Der er, som også hr. Jens Hald Madsen sagde, mange gode visioner i redegørelsen, der er meget positivt i den. Men når det er sagt, så kan jeg ikke lade være med helt overordnet at karakterisere redegørelsen som en tipskupon med temmelig mange helgarderinger. Stort set alle emner og stort set alle interesser er taget med i redegørelsen; til gengæld kniber det gevaldigt med det konkrete indhold. Der er temmelig meget i redegørelsen, der er formuleret så bredt og så rundt, at det i virkeligheden er totalt intetsigende; men det er der måske gode grunde til.

I afsnittet »Nye muligheder« står der i redegørelsen, at, og nu citerer jeg:

»... byggeriet traditionelt har haft svært ved selv at gennemføre gennemgribende forsknings- og udviklingsopgaver og ved at afprøve nye løsninger med forsøg.«

Boligministeren begrunder dette forhold bl.a. med den struktur, sektoren har, med mange

små og få store virksomheder. Når man sammenholder dette udsagn med de initiativer, der efterfølgende opremses vedrørende vidensbank, erfaringsformidling og alle de andre smukke ord, synes jeg, der skinner en holdning igennem, som efter min opfattelse gennemsyrrer hele redegørelsen, nemlig den, at man fra Slotsholmen skulle være bedre til at produktudvikle, bedre til at kvalitetssikre og i det hele taget bedre til at virke i erhvervet, end virksomhederne selv er.

Den hopper vi fra konservativ side ikke på. Vi tror på, at branchen selv er de bedste til at opfylde efterspørgslen på en måde, der forener udbud med efterspørgsel, kvalitet med viden. Det kan man ikke gøre fra Slotsholmen. Og når boligministeren peger på virksomhedsstrukturen som årsag til problemet, det problem, som boligministeren selv påstår eksisterer, så afslører det, at boligministeren har misset en vigtig pointe. Det er jo netop strukturen med mange små virksomheder, der alle opererer på et marked præget af intens konkurrence, der er styrken i den danske byggesektor. Det er konkurrencen, der vil virke for produktudvikling og kvalitet til rimelige priser, og det er det, der er styrken.

Kvalitet, totaløkonomi, helhedsløsninger og forsøg er nøgleord, der præger boligministerens redegørelse. Det kan jeg have megen respekt og sympati for, men jeg har grundlæggende den holdning, at byggesektoren på et marked styret af markedskræfterne og med fri konkurrence nok selv skal finde ud af, hvad der skal til for at sikre en fortsat produktudvikling.

Hvis forsøg og eksperimenter kan føre noget godt med sig, så skal sektoren såmænd nok også selv finde ud af det; men nu er det vel sådan, at det er de færreste forsøg, der giver et umiddelbart positivt resultat, og at langt de fleste forsøg er kendetegnet ved, at de koster mere, end de kan tjene hjem – og det kan man ærligt talt ikke bebrejde byggesektoren, at den ikke vil medvirke til.

Når det gælder videns- og erfaringsindsamling, så er der jo mange smukke ord i redegørelsen, men jeg synes, at der helt grundlæggende mangler en definition på, hvad det er for en viden, og hvad det er for et erfaringsgrundlag, der skal samles op.

Vi har fra konservativ side stor forståelse for, at der samles viden sammen om byggeskader, og vi er helt tilfredse med, at der nu lægges op til, at Byggeskadefonden efter ministerens for-

slag skal åbne op for sluserne og øse ud af sin visdom om byggeskader. Det er for os uforståeligt, at det ikke for længst er gjort.

Men vi savner en definition på, hvad det i øvrigt er for en viden, der skal samles op. Og hvad er det, boligministeren konkret tænker på med de mange smukke ord om øget samarbejde? Der er jo altså grænser for samarbejde og vidensudveksling. Vi taler om virksomheder, der er i indbyrdes konkurrence med hinanden, og de har næppe lyst til at forære hinanden både fif og ideer hele tiden. (*Afbrydelse fra tilhørerspladserne*).

Jeg prøver at fortsætte, hvor jeg slap. Hvad angår de femten mere eller mindre konkrete initiativer, skal jeg sige, at der er gode elementer i dem. Jeg vil imidlertid koncentrere mig om to initiativer, hvor vi fra konservativ side ser de største udfordringer og problemer.

Det første er at finde i afsnittet om bedre kvalitet. Her står at læse, at regeringen vil undersøge behovet for at etablere en generel forsikringsordning for boligbyggeri, specifikt for parcelhusektoren. Pakket ind i de bløde vendinger aner jeg konturerne af en tvungen forsikringsordning, og her vil jeg godt komme med en advarsel til boligministeren.

Hvis overvejelserne munder ud i et lovforslag om en tvungen forsikringsordning for parcelhusejerne, så behøver boligministeren ikke ulejlige sig med at komme til Det Konservative Folkeparti. Den hopper vi nemlig ikke på. En sådan tvungen ordning vil betyde, at alle de boligejere, der ikke har problemer med deres huse, vil blive tvunget til at deltage i betalingen for de få boligejere, der har problemerne.

Vi har allerede i dag et system, hvor sælger og køber af fast ejendom kan få udarbejdet tilstandsrapporter og kan tage imod tilbud om ejerskifteforsikring, og hvis en køber af en fast ejendom af den ene eller anden grund ikke ønsker at tage imod forsikringstilbudet og dermed købe sig fri for risikoen, ja, så må køberen efter vores opfattelse også selv være den, der bærer den økonomiske risiko, hvis der efterfølgende viser sig fejl og mangler. Der er ikke brug for en tvangsmæssig forsikringsordning.

Derimod kunne vi godt have sympati for en løsning, hvorved boligejerne også uden for en købssituation og helt frivilligt fik mulighed for at forsikre sig imod skader på vilkår, der ligner dem, der er gældende for de nuværende ejerskifteforsikringer. Men ud fra formuleringen i

redegørelsen kan jeg lugte et element af tvang, og den er vi ikke med på.

Det andet såkaldte initiativ er spørgsmålet om sæsonudjævningsinitiativer. Her ser vi frem til at høre nærmere om resultatet af det analysearbejde, som boligministeren har sat i gang.

Vi har meget stor forståelse for, at der ud fra en samfundsøkonomisk synsvinkel er særdeles god grund til at opnå en sæsonudjævning, således at en del af det arbejde, der i dag udføres i sommerperioden, flyttes til vinterperioden. På den måde kan vi undgå flaskehalse og længslidning. Det har vi stor sympati for.

Men jeg vil godt understrege, at vi fra De Konservatives side ikke synes, at løsningen er en afgift på sommerbyggeri eller en decideret fondsopbygning. Der skal findes andre løsninger, der grundlæggende har det udgangspunkt, at byggesektoren selvfølgelig har en egeninteresse i at løse problemet, og at samfundet ud fra samfundsøkonomiske betragtninger ligeledes har en interesse i at løse det.

Som sagt vil vi med spænding afvente udfaldet af det analysearbejde, der er sat i gang, og så skal vi nok tage aktivt del i løsningen. Dog kan jeg ikke lade være med allerede nu at komme med den opfordring til boligministeren at gribe lidt i egen barm. Staten er jo en stor bygherre, både hvad angår nybyggeri, og så sandelig også hvad angår renoveringer, og min opfordring til boligministeren skal være, at staten passende kan gå forrest.

Når eksempelvis Slots- og Ejendomsstyrelsen skal have udført indvendige moderniseringsarbejder, så behøver det jo ikke at foregå i sommerperioden; det kan fuldt lige så godt foregå i vinterperioden. Lad staten være et godt eksempel.

Afslutningsvis vil jeg sige, at det er en flot redegørelse, og der er mange positive ting i den, men jeg savner en grundlæggende prioritering af de indsatsområder, der opremses på side 17 i redegørelsen. Jeg kunne godt frygte, at hvis man går i gang med det hele på én gang og går i hver sin retning på alle indsatsområderne, så kommer der i virkeligheden ikke ret meget ud af det.

Villy Søvnal (SF):

Jeg skal indlede med at kvittere for, at ministeren har lavet en redegørelse i en meget smuk indpakning. Jeg synes, at redegørelsen indeholder mange smukke og meget lyriske formuleringer om Danmark som foregangsland, om

kvalitetspræget byggeri, om bæredygtige by-områder, om konstruktivt samarbejde osv., som man skal være en meget stor slyngel for at være modstander af. På samme måde er der meget rigtigt redegjort for de mange samfundsmæssige konsekvenser af et opsving, som gavner såvel beskæftigelse og samfundskonometri som eksport. Alt det er godt, alt det er fint.

Til gengæld skal man lede længe efter de mere grundlæggende dilemmaer, og det synes jeg egentlig er ærgerligt, fordi jeg synes, man forspilder en chance for at diskutere nogle af de mere konkrete ting, nogle af de mere konkrete initiativer, eventuelt også lovinitiativer. Selv om man søger meget grundigt i redegørelsen, finder man dem ikke. Jeg synes godt, at man kan sige, at redegørelsen i højere grad er præget af den disciplin, der hedder skønmaleri, end af den disciplin, der hedder at løse problemer sådan for mere almindelige mennesker, og det er ærgerligt.

I afsnit 2 under byggeerhvervets samfundsmæssige betydning er lige i forbifarten nævnt udskydelsen af statsstøttede og statslige byggerier. Det er jo ikke noget tilfælde, at det kommer under den overskrift. Virkningen er, at en række planlagte udbygninger på uddannelsesområdet bliver udskudt til stor gene, til stor gene.

Jeg skal ikke tage den lange diskussion om det, vi har jo haft den for nylig. Men det er lidt ærgerligt, at man her så fuldstændig underkaster sig en samfundskonometrisk betragtning og ikke ser den modsatte side af medaljen, der hedder, at der er nogle mennesker, der bliver generet. Det nævnes end ikke, fordi vinklen alene er den samfundskonometriske.

Stoppet for tilsagn over for det støttede boligbyggeri kan jeg heller ikke finde, og det er dog en ikke uinteressant detalje i en situation, hvor der mangler boliger. Nu ved vi oven i købet, at situationen med mangel på boliger bliver langvarig. Hvis Lejelovskommissionen har ret i sine analyser, vil vi stå med mangel på boliger indtil år 2030. Det betyder, at vi i over 30 år kommer til at befinde os i en situation, hvor der mangler noget så fundamentalt som boliger.

Vi ved også, at dem, der bliver hårdest ramt, er de svageste grupper på boligmarkedet. Hvorfor er der end ikke en enkelt refleksion over det forhold i en byggepolitisk redegørelse? Det synes jeg er betænkeligt, for det betyder vel ret beset, at man ikke synes, det er værd at ofre mange refleksioner på. Det synes jeg til gen-

gæld det er, netop fordi det rammer de svageste på boligmarkedet.

Vi havde for nylig her i Folketinget en høring, hvor det f.eks. blev meldt fra forsorgshjem og herberger, at en tredjedel af dem, der bor der, ville kunne forlade herbergerne og forsorgshjemmene, hvis der var en bolig; en sådan bolig eksisterer bare ikke.

Det synes jeg vi forspilder en mulighed for at få en ordentlig debat om. Når der er kigget på sammenhænge til andre steder, kan jeg godt se sammenhængen over til Erhvervsministeriet, jeg kan også se den til Miljøministeriet, men jeg har fantastisk svært ved at se den i forhold til det sociale område, den sociale diskussion, og det synes jeg er en mangel i en byggepolitisk redegørelse.

På side 9 i redegørelsen er der en figur, der viser udviklingen i det støttede boligbyggeri. Den viser en stigning i det private byggeri efter denne regerings tiltrædelse, og det vil jeg så godt kvittere for. Men kigger man på kurven over det, der hedder det støttede byggeri, mener jeg, det er et underligt begreb, for det, man kalder det ikkestøttede byggeri, modtager jo større støtte pr. bolig i form af skattefradrag end det, man kalder det støttede byggeri; men lad det nu ligge.

Kigger man på kurven, kan man konstatere, at i dag ligger det, man kalder det støttede boligbyggeri, lavere, end det var, da regeringen trådte til. Det er lavere, end det var i de mest sorte år under Schlüter. Jeg vil godt spørge både boligministeren og den socialdemokratiske ordfører, der af forstælige grunde roste redegørelsen meget, om det ikke er en betænkelig udvikling, at det støttede byggeri i en periode, hvor bolig mangelen er kronisk, falder til et niveau, der er lavere end under 10 års borgerlig regering.

Jeg synes, det er betænkeligt, også fordi vi ikke her i redegørelsen får fat på det, der måske er det alvorligste bolig- og byggepolitiske problem, nemlig en voldsom polarisering i vores boligsektor, der gør, at problemer tordner sammen i nogle områder, som tager hele slæbet med de grupper i samfundet, der har det skidt. Hvis man vil ud over den udvikling, og det antager jeg regeringen også gerne vil, er man også nødt til at forholde sig til omfanget af byggeri og forholde sig til det på den måde, at nybyggeriet og det støttede byggeri forøges også i de kommende år.

Det er de diskussioner, jeg mest savner i en redegørelse, der som sagt ellers indeholder mange smukke, men knap så forpligtende ting. I skihop plejer man at give en karakter for springets længde og en for det kunstneriske indtryk. Boligministerens redegørelse fortjener en høj karakter for det kunstneriske indtryk.

(Kort bemærkning).

Hans Peter Baadsgaard (S):

Jeg deler da helt hr. Villy Sønvdals bekymringer for, at vi mangler boliger eller kommer til at mangle boliger. Vi har stede hævdet i Socialdemokratiet, at der ikke er udsigt til nogen mætning af boligmarkedet. Den diskussion, der er pågået i de senere år, er tonet ned nu, for nu kan alle vist se, at vi har brug for flere boliger og også støttede boliger.

Vi er ligesom SF bekymret for, at det vil komme til at gå ud over de svageste, men når det er sagt, vil jeg da gerne spørge hr. Villy Sønvdal, om ikke løsningen på det netop er, at man skal se på, hvordan vi kan bygge bedre og billigere i stedet for blot at bebryde regeringen, at den af økonomiske grunde og for at undgå flaskehalse har grebet ind i byggeaktiviteten. Det mener jeg var helt nødvendigt, men jeg så da heller – og det er det, jeg synes redegørelsen lægger op til – at vi går den mere konstruktive vej.

Er SF ikke enig i, at det da er bedre at se på, om vi kunne udnytte byggebranchens kapacitet bedre, om vi kan få en bedre byggerytme over året og ad den vej uden at belaste økonomien, og uden at boligerne bliver for dyre for befolkningen, kunne få noget mere byggeri og nogle flere boliger, som vi er enige i vi har brug for?

(Kort bemærkning).

Villy Sønvdal (SF):

Jeg er glad for hr. Baadsgaards indledende bemærkninger om, at Socialdemokratiet støtter den grundlæggende opfattelse, at vi har mangel på boliger, og at virkningen af mangelen på boliger er, at de svageste på boligmarkedet er dem, der ryger ud, for så kan vi godt nærme os den næste debat, der hedder: Hvad gør vi så ved det?

Hvis man ser på, hvad regeringen indtil nu har gjort ved det, viser kurven på side 9, at omfanget af støttet byggeri, som især er byggeri til de grupper, hr. Baadsgaard også talte varmt for, er det laveste, det nogen sinde har været i den periode, kurven dækker. Det er i hvert til-

fælde en udvikling, som vi først må vende, sådan at vi sikrer ikke et fald, men en tilgang af lejligheder; det er punkt 1.

Punkt 2: Det er klart, at vi meget gerne vil gå ind i den diskussion, der hedder: Hvordan laver vi så en fornuftig fordeling af det, der sikrer, at ikke ønskede flaskehalsproblemer opstår? Det mener jeg at vi alle sammen har en fælles interesse i. Men det forudsætter, at man er i stand til at vende den kurve, der peger nedad, til en kurve, der sikrer, at der bliver flere boliger.

Når vi taler om støttet byggeri, taler vi jo vel at mærke om boliger til de meget udsatte grupper. Vi taler om boliger til unge de steder, hvor der mangler ungdomsboliger, vi taler om ældreboliger – jeg ved godt, at regeringens indgreb ikke omfatter ældreboliger, og det var et pænt træk – men vi taler også om almindelige familieboliger.

Hvis jeg kan få det tilsagn fra hr. Baadsgaard, at man vil være med til at sikre en samlet stigning i det støttede byggeri, går vi gerne ind og ser på forskellige fordelingsmekanismer.

Jørgen Estrup (RV):

Jeg vil sådan set godt som andre starte med at lykønske boligministeren med redegørelsen, og jeg synes egentlig også godt, boligministeren kan være den bekendt. I modsætning til hr. Villy Sønvdal synes jeg ikke, det er indpakningen, der bærer den redegørelse. Jeg synes godt, at boligministeren kan være indholdet bekendt. Der er ikke noget snyderi i det, det er ikke nogen blød pakke, det er faktisk sådan en pakke, man godt kan finde under juletræet.

Hvis man har fulgt lidt med i den boligpolitiske diskussion også her i Folketinget – og lidt mere end blot de sidste 3-4 år – og kan huske tilbage til 1980'erne, hvor der sad boligministre fra Venstre og De Konservative, vil man se en verden til forskel i denne redegørelse. Jeg kan ikke forlange, at de to ordførere fra Venstre og De Konservative kan huske så langt, og det kunne man i hvert fald høre på deres ordførertaler at de ikke kunne, men der er en himmelvid forskel.

Dengang havde man stadig væk en fornemmelse af, at boligbyggeriet og boligsektoren – byggesektoren som helhed – først og fremmest var en hjemmemarkedssektor. Det er unægtelig noget, der er gennemhullet af udviklingen. Vi kan alle sammen se i dag, at det er passé. Med en eksport på op mod 35 mia. kr. i 1996 ser

situationen helt anderledes ud, og derfor bør man selvfølgelig også have en anden byggepolitik.

Men først og fremmest er der en ændring i relation til at opfatte byggesektoren og boligbyggeriet som et styringsinstrument, hvor man først og fremmest bruger planøkonomiske recepter. Jeg kan huske diverse boligministre af borgerlig observans, som fra denne talerstol har underholdt os om, hvordan vi skal regulere byggeriet, hvordan vi skal bruge stop and go-politik for at sikre, at byggeriet passer ind i den samlede økonomi, hvordan vi skal bruge rammebeløb, kvoter og lignende ting. Det er det, vi er på vej ud af.

Tilsyneladende gør det ikke noget som helst indtryk på de to herrer fra Venstre og De Konservative. Det gør et vist indtryk på mig. Jeg synes, det er en udvikling, som det er værd at sætte pris på. Det er en udvikling i retning af markedsorientering og dermed også en udvikling, som gør, at vi pludselig kan få en boligpolitik, der kan bruges til noget.

Man kan sige, at vi mangler et skridt endnu, og det synes jeg også er værd at understrege. Det er godt, at vi er fremadorienterede i en sådan byggepolitisk redegørelse som denne, men det er altså også nødvendigt, at vi får passet den fremtidige byggepolitik ind i relation til den politik, som vi har, med henblik på den eksisterende boligsektor og den meget store del, som nybyggeriet skal passes ind i. Her tænker jeg selvfølgelig ikke mindst på det private udlejningsbyggeri, som stadig væk er præget af efterkrigstidens planøkonomiske tankegang.

Vi har brug for at få såvel nybyggeriet som den eksisterende boligsektor til at hænge sammen, og det håber jeg også vi når.

Men Boligministeriet viser jo med denne redegørelse, at det har skiftet karakter. Det er ikke længere blot et reguleringsinstrument; det er i langt højere grad et serviceorgan og en katalysator for samfundets bygge- og boligbehov. Det synes jeg er en god udvikling. At der så stadig væk også vil være visse overvågningsbehov i relation til, hvordan byggeriet passer ind i den samlede økonomi, svarer langt bedre til det, der gælder for andre erhverv, og det synes jeg ikke man skal være overrasket over.

Som det fremgår, deler jeg altså overhovedet ikke den holdning, der kom til udtryk fra Venstres og De Konservatives side, at bare man lader det frie initiativ råde, går alt på bedste vis.

Jeg tror, det er en total misforståelse, at man både får et fremtidsorienteret byggeri, og at man får byggesektoren til at arbejde sammen, hvis man blot lader stå til. Det viser en manglende forståelse af den struktur, der er på byggeområdet, og det viser en manglende forståelse af, hvad der er brug for med hensyn til forskning og udvikling.

Så viser det jo også en vis form for dobbeltmoral, for når det kommer til spørgsmålet om tilskuddene til f.eks. parcelhusbyggeri og den økonomi, der er i ejerboligsektoren, er der jo ikke grænser for, hvad man holder fast i af konservative ønsker om, at man stadig væk har et tagselvord over selvangivelsen for at sikre en god økonomi. Der kommer der ikke nogen betragtninger om, at det offentlige skal blande sig udenom.

Lad mig sige, at der er tre ting, jeg har bidt mærke i, som jeg synes er vigtige i redegørelsen, og som viser netop denne ændring af Boligministeriets rolle.

Det er interessen for kvalitet, som jo altså er en service til forbrugerne, der gør det lettere for forbrugerne at sikre, at det, man investerer enten sin leje eller sine sparepenge i, er et værdigt objekt, som er fremtidssikret. Det gør det også lettere at være bygherre, og det er en vigtig opgave, da det er vigtigt, at man i en sektor med mange små enheder erhvervsmæssigt har nogle, som kan koordinere samarbejdet. Samarbejdet er en afgørende ting, hvis man vil have en udvikling, som er fremtidsorienteret.

Så er der selvfølgelig hensynet til at udvikle de nødvendige boligformer, dvs. den egentlige fremtidsorientering. Det kan man ikke vente at hverken den enkelte bygherre eller den enkelte entreprenør – slet ikke da, hvis de arbejder i lille skala – kan stå for. Det er der nødvendigvis en samfundsmæssig myndighed eller en samfundsmæssig koordinator, der må stå for. Det er samfundets opgave at sikre, at der sker den nødvendige udvikling, og jeg hilser meget velkommen, at der her er de nødvendige hensyn til totaløkonomien, til byøkologi, til ressourceanvendelse og materialeforbrug i det kommende fremtidens boligbyggeri.

Det er også sådan, man kigger på det ude omkring i Europa, og jeg tror, at de to ordførere for Venstre og De Konservative ville have godt af at snakke lidt med nogle om, hvordan man ser på fremtidens udvikling inden for byggeriet uden for Danmarks grænser. Det ville måske

åbne øjnene for, at man ikke bare kan lade stå til.

Jeg synes, det er en ambitiøs handlingsplan, men det skal den også være. Jeg lægger vægt på det, der står i konklusionen, hvor man understreger, at med øget markedsorientering af sektoren mindskes behovet for direkte offentlig regulering. Det er det, der kendetegner vores lovgivning i disse år: vi deregulerer, vi decentraliserer, og vi gør i højere grad den offentlige indsats til en serviceindsats. Det er efter min mening en bevægelse i den rigtige retning.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak til hr. Kim Behnke, fordi jeg fik mulighed for at rykke lidt frem i taler-rækken af hensyn til, at jeg skal være i Europa-udvalget kl. 11, hvor vi skal behandle nogle tunge lovforslag.

Jeg skal sige om ministerens redegørelse, at jeg har lagt mærke til, at Entreprenørforeningen har betegnet den som ministerens svendestykke. Jeg selv håber nu ikke, ministeren opfatter den sådan, for så kunne han få vanskeligheder med at bestå, vil jeg sige. Jeg tror heller ikke, ministeren selv opfatter den sådan, for ministeren har jo heldigvis gjort mange andre ting.

Den byggepolitiske redegørelse savner efter min opfattelse en vision for videreudviklingen af først og fremmest det almene byggeri, men også det offentlige byggeri. Man konstaterer, at vi har behov for, at boligbyggeriet ligger på det aktuelle niveau eller lidt højere, men så konstaterer man også, at det er regeringens målsætning at fastholde den nuværende balance mellem private boliger, almene boliger og andelsboliger, sammenholdt med at man understreger, at man stadig vil bruge det almene byggeri og det offentlige byggeri som konjunkturregulator. Det synes jeg er en kedelig melding at få fra regeringens side. Det betyder jo, at vi igen kan risikere et byggestop, det betyder, at der ikke vil blive bygget tilstrækkeligt alment byggeri, og at der ikke vil blive bygget nok ungdomsboliger, og det betyder også problemer med de offentlige investeringer i byggeri af f.eks. uddannelsesinstitutioner.

Jeg synes, det er meget uheldigt, at man har fået den vane, at man bruger det almene byggeri som konjunkturregulator. Det giver en dårlig planlægningstakt i kommunerne, og det giver som samlet virkning, at byggeriet ikke bliver tilstrækkeligt til at løse fremtidens boligbehov. Der er jo dokumenteret et boligbehov de

næste mange årtier frem i tiden, og det vil ikke blive dækket – i hvert fald ikke på en sådan måde, at mennesker med små indkomster kan blive sikret en god og ordentlig bolig i fremtiden. Der vil selvfølgelig ikke være nogen problemer for mennesker med høje indkomster, for de skal nok sørge for på en eller anden måde at få en bolig. Den sociale dimension i redegørelsen er altså efter vores opfattelse slet ikke stærk nok. Man kan naturligvis håbe, at der kan blive rettet op på det, men lad mig sige, at som udspillet ligger her fra regeringens side, er det ikke stærkt nok.

Når man ser på fordelingspolitikken, som hr. Estrup var lidt inde på, har vi altså nu en situation, hvor man ikke vil tilgodese det almene byggeri. Der bliver bygget for lidt alment byggeri, og man satses i stedet for på det private byggeri. Vi har set i en periode nu i de sidste par år, at der har været voldsomme værdistigninger i den private boligsektor med risiko for, at disse værdistigninger udmønter sig i forbrugsfest med pres på inflationen osv. osv. Den private sektor har jo den indbyggede ulempe i sig, at alt efter hvordan konjunkturerne kører, udløser den med mellemrum sådanne samfundsskabte værdistigninger, som igen kan omsættes i et udækket forbrug.

Men sådan er det ikke med det almene byggeri. Jo mere alment byggeri vi har, desto mindre er de skadelige virkninger af en sådan konjunktursituation i den private sektor, og desto mindre vil de samfundsskabte værdistigninger være, for der opstår jo ikke samfundsskabte værdistigninger i den almene sektor, og det er den store fordel ved den almene sektor. Hvis vi ser på den nedgangskonjunktur, vi havde for 5-6 år siden, blev de mennesker, der boede i f.eks. parcelhuse, hårdt ramt og stod lige pludselig og var insolvente, fordi priserne raslede ned. De blev ramt af disse konjunkturbølger, som plager den private sektor, så også her ville det have været en fordel at have en stor almen sektor, fordi den ikke rammes af dette problem, når der er nedgangsperioder.

Alt taget i betragtning er det altså en fordel at have en så stor almen sektor som overhovedet muligt af hensyn til stabiliteten i samfundsøkonomien, af hensyn til ønsket om at undgå spekulation i opgangsperioder og af hensyn til ønsket om at undgå insolvens og tvangsauktioner i nedgangsperioder, og derfor er den vægtning mellem den private sektor og den offentlige sektor, som ligger i regeringens redegørel-

se, ikke fornuftig – heller ikke set i lyset af ønsket om at sikre stor stabilitet i samfundsøkonomien og hindre overophedning i samfundsøkonomien, som regeringen er vældig optaget af. Her kunne man virkelig gøre noget ved at flytte ressourcerne fra den private sektor til den almene sektor, men man kan i virkeligheden ikke gøre noget ved hjælp af disse krampagtige forsøg på at indføre byggestop. Det løser jo ingen problemer. Det skaber en masse problemer med planlægningen osv., men det løser jo ingen problemer for samfundsøkonomien. Hvis samfundsøkonomiens problemer skal løses, er det den private sektor, de samfundsskabte værdistigninger, vi skal tage fat om.

Jeg tror i virkeligheden, at ministeren i sin sjæl er dybt enig i de betragtninger, jeg her har fremført; men der kan jo være nogle forskellige politiske hensyn til partier til højre i salen, som får ministeren til at lægge bånd på, hvad han egentlig føler. Vi må så håbe, at vi kan tale til ministerens, om jeg så må sige, bedre jeg, for vi er ikke i tvivl om, at det findes bag redegørelsen.

Med disse forhåbninger vil jeg selvfølgelig gå ind i en positiv dialog, også i forbindelse med f.eks. finansloven og andre ting som kommende ændringer af lovgivningen om alment byggeri i forsøget at skaffe flere ungdomsboliger osv. osv. Vi har også tanker om at indbygge en større bæredygtighed i byggeriet, mere økologi, hvor den almene sektor jo har den store fordel, at vi gennem lovgivningen og ved at fastsætte regler for byggeriet kan være med til at styre nogle ting, hvad man jo ikke kan i den private sektor. Her savner jeg en lidt større tyngde med hensyn til miljø og økologi i redegørelsen. Jeg ved, at ministeren personlig arbejder stærkt for det, og jeg kunne godt have ønsket, at det også havde afspejlet sig stærkere i redegørelsen.

Vi må altså sige, at sammenlagt er vi lidt skuffede over ministerens redegørelse, og vi håber i virkeligheden ikke, den kommer til at ligge til grund for regeringens strategi på det byggepolitiske område.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg skal ikke gøre mig klog på boligministerens eventuelle sjælekvaler, men nøjes med at holde mig til det, hr. Albrechtsen sagde, og der er to ting, som jeg synes er værd at bemærke:

For det første har vi jo set indtil flere eksempler på, at den almennyttige sektor ikke er immun over for problemer, og at det almennyttige byggeri udmærket godt kan komme i vanskeligheder. På den led tror jeg ikke, man skal sige, at her har vi garantien for, at beboerne aldrig får problemer, og jeg kan selv huske indtil flere retningsaktioner i dette Folketing for nødstedte beboere i den almene sektor. Det er den ene ting.

Den anden ting er, at jeg synes, hr. Albrechtsen totalt overser, at det, vi gør, jo ikke er at styre fra denne sal med kvoter og andre mærkelige ting, hvor meget eller hvor lidt der må bygges, men derimod at sige, at det er op til dem, der skal bo i byggeriet, og til dem, der bor i det pågældende lokalområde, at finde ud af, hvordan de vil bo: Skal det være alment? Skal det være privat udlejningsbyggeri? Skal det være ejerboliger? I dag er det i langt højere grad op til folk selv at bestemme det, og det synes jeg er en god udvikling. Det, vi så skal sikre, er, at vi ikke giver så favorable tilskud til den ene type boliger, at der bliver skævheder, og allerhelst skulle vi egentlig skære noget ned i de generelle tilskud, vi giver på hele området.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg skal blot anholde hr. Estrups angreb på det almene byggeri og gøre hr. Estrup opmærksom på, at det faktisk er beboerne i det almene byggeri, som i alt væsentligt selv betaler, hvis der opstår problemer, nemlig gennem Landsbyggefonden. Hr. Estrup ved jo godt, at statens bidrag til løsning af de problemer, der har været inden for de senere år, har været overordentlig beskedent. Der er en solidaritet mellem beboerne i den almene sektor – og solidaritet er jo en god ting – som sikrer, at det ikke er staten, samfundet og skatteyderne, der i det væsentlige kommer til at betale, når der er problemer i den almene sektor. Sådan er det, sådan er lovgivningen indrettet, så lad være med at forsøge at angribe det almene byggeri på den måde. Det er ikke berettiget.

Så vil jeg blot gøre hr. Estrup opmærksom på, at det, jeg var inde på, var, at disse samfundsskabte værdistigninger i den private sektor er det, der for alvor ødelægger mulighederne for at kontrollere økonomien her i landet på en fornuftig måde. Det er den mest afgørende destabiliserende faktor for økonomien her i lan-

det, det ved hr. Estrup også godt, og det var det, jeg gjorde opmærksom på i mit indlæg.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Nu skal hr. Albrechtsen ikke snakke udenom, for hvis ellers ørerne var slået bare en lille smule ud, var det jo aldeles oplagt, at det hverken var et angreb på den almennyttige sektor eller på beboerne i den almennyttige sektor eller noget i den stil. Nej, lad os sige det, som det er: Det var et angreb på den ideologi, hr. Albrechtsen fører frem fra denne talerstol, og som kun består i, at hvis staten og det offentlige blander sig og sørger for at diktere, hvordan byggeriet skal se ud, har vi den bedste af alle verdener. Jeg er fuldstændig uenig.

Kim Behnke (FP):

Jeg må sige, at jeg ikke helt havde forberedt mig på, at debatten i dag skulle udvikle sig sådan, som hr. Estrup nu har medvirket til. Jeg kan huske de mange gange, hvor hr. Estrup og jeg har skændtes fra denne talerstol om, hvor store kvoterne skulle være for det almennyttige byggeri, hvor meget staten skulle regulere, osv., hvor hr. Estrup i flammotaler har forsvaret, at Boligministeriet skulle have større kvoter osv. Men selv hr. Estrup kan åbenbart blive klogere, og så tegner det jo godt.

Det tegner egentlig også godt, når man læser de første 15 sider af den boligpolitiske redegørelse, for det er jo en lang opstilling af alt det, vi alle sammen er enige om: det er godt med byggeri, det er dejligt, at håndværkerne kan komme til at lave noget, og at arkitekterne har ressourcer til at eksperimentere med nye former for byggeri – alt sammen noget, vi kan glæde os over alle sammen. Men der er også problemer, og derfor er det mest interessante, når vi kommer over til afdelingen for de nye initiativer, regeringen forventer, der skal tages.

Lad mig i den forbindelse slå fast, at efter Fremskridtspartiets opfattelse er det sådan, at det, at familierne har fået en så god privatøkonomi, at der igen er råd til at bygge nye huse i Danmark, er et absolut gode. Det, at folk har mulighed for gennem kreditforeningslån osv. at kunne mødes med en arkitekt og få deres drømme til at gå i opfyldelse, er et samfundsgode, som vi absolut skal påskønne, og derfor er det godt, at det private byggeri er kommet i gang igen.

Men der er stadig dele af det private byggeri, som ikke rigtig er kommet i gang igen, og det drejer sig om det private udlejningsbyggeri, hvor der jo stort set kun bygges til erhvervsformål i Danmark. Når det gælder udlejning af private boliger, er det et område, der stadig ligger fuldstændig i ruiner, og det skyldes, at man fra Folketingets flertals side prioriterer den almennyttige sektor så højt, at det stort set er umuligt at bygge noget til privat udlejning.

Når man kigger på ministerens bemærkninger om bedre kvalitet og spændende arkitektur osv., synes jeg også, vi ved en lejlighed som denne skal bemærke, at selv på arkitektskolerne er det gået op for folk, at tankerne har været lidt for flyvske de seneste år. Det er konstateret, at ved nogle byggerier har man været oppe på flere tusinde forskellige, spændende materialer, hvor arkitekterne sidder med deres computere eller med deres tegneredskaber og papir og synes, det kan være sjovt at fusionere kobber med plastic og aluminium og alt muligt; men når håndværkerne står derude og skal få tingene til at fungere, og når folk efterfølgende kan konstatere, at ved temperaturudsving løber vandet ind og andre ting, må også arkitekterne erkende, at deres opgaver i de kommende år altså ikke kun skal være at lave noget, der ser flot ud på papiret, men også at lave noget, som virker i den praktiske hverdag. Efter mine samtaler med folk fra arkitektskolerne er det nu også mit indtryk, at man i hvert fald dér er opmærksom på spørgsmålet.

Men også når det offentlige sætter arkitektkonkurrencer i gang, synes jeg, man skal tage højde for, at selv om en løsning ser flot ud i disse miniaturemodeller, duer den ikke nødvendigvis i praksis. Men det skal den gøre, for intet er så samfundsøkonomisk forfærdeligt, som når man bygger noget, der senere skal repareres og sættes i stand.

Det danske samfund har spildt enorme ressourcer på byggesjusk, betonskader og andre renoveringer. Et er, at man bygger noget og det ser spændende ud og man tror på det tidspunkt, at det er i orden, men når man så efterfølgende skal ind og reparere det, er de samfundsøkonomiske omkostninger derved ganske, ganske betydelige.

I den forbindelse er det for vores vedkommende næsten ligegyldigt, om det er bygherren, om det er den, der bor der, eller om det er det offentlige, der skal betale for reparationerne. Det er døde penge, vi skal bruge, og derfor må

opgaven for os være at finde metoder til at sikre, at det byggeri, der bliver lavet, har en tilstrækkelig høj kvalitet.

Ministeren skriver i redegørelsen, at man skal »... pege på eksempler, der viser skaderamt byggeri, således at eksemplerne kan tjene som erfaringsformidling om byggeskader. I udpegningen af sådanne eksempler skal ikke ligge nogen stillingtagen til ansvarsmæssige forhold.«

Dér er vi uenige med ministeren. Når der er byggeskader, er det så, fordi arkitekten har dummet sig? Er det, fordi den offentlige kontrol med byggeriet har været for dårlig? Eller er det håndværkerne, der har været sjuskede og hellere ville drikke øl den eftermiddag end sørge for at sætte tætningslister i? Eller hvor er fejlen opstået? Hvis ikke man får en ansvarsplacering, så er vi bange for, at disse eksempler ikke resulterer i andet end skuldertræk. Så kan de selvfølgelig bruges som lysbilleder, der bliver vist på de kurser, ministeren vil sætte i gang, så håndværkerne lærer at lade være med at begå fejl fremover.

Vi tror, at der skal helt andre drastiske ting til for at få antallet af byggeskader bragt ned. Og i stedet for at lægge en skat på alle boliger – der er jeg enig med den konservative ordfører, for så beskatter man jo også dem, der ikke begår fejl – skal man sørge for, at entreprenørerne, at håndværkerne betaler til en pulje, så de håndværkere, som så ikke begår fejl, og de entreprenører, som ikke begår fejl, skal betale mindre til den pulje.

Ud over det bør vi bruge pressens magt. Ministeren kan en gang om året offentliggøre en liste over de virksomheder, som har haft nul fejl, og hvor der ikke har været regres i forhold til det byggeri, de har lavet. En sådan metode har man jo med stor fornøjelse benyttet sig af inden for restaurationsbranchen. Aldrig før har københavnske restauratører taget sig så meget sammen, som efter at de fik deres navn nævnt i avisen, hvis levnedsmiddelkontrollen ikke kunne acceptere kvaliteten i deres restauranter.

Det skal være en kombination af, at branchen selv betaler for de fejl, der bliver begået, og at de, der ikke begår fejl, skal præmieres, både ved at de bliver offentliggjort, og ved at de slipper billigere til denne pulje, hvorfra man kan hente penge.

Når – og det forekommer jo desværre stadig væk – der oprettes sådan et anpartsselskab af 21. november, og folk skal finde det 5 år efter,

at det har været ude og bygge et par parcelhuse, så findes selskabet ikke, det er lukket, og det fortaber sig ud i tågerne, hvem der egentlig har ansvaret. Den slags slipper man så også for, fordi det pågældende anpartsselskab da vil være forpligtet til under byggeriet at betale til en sådan fælles pulje.

I den artikel, som vi har fået tilsendt fra Entreprenørforeningen op til debatten i dag, erkender man jo selv, at en bil eller en computer produceres billigere og bedre år for år, og at byggeri derimod stadig er dyrt og i nogle tilfælde endda dårligt med uacceptable fejl.

Det er jo en erkendelse fra branchen, som jeg nok synes burde få dem til selv at gøre noget for at forhindre, at vi har så dårligt byggeri. Jeg græmmes, når jeg ser, at man laver ting, hvor det primært er gipsplader og ståltråd, der indgår som byggematerialer. Enhver kan sige sig selv, at det ikke holder i længden. I den forbindelse er Folketinget selv en af dem, der benytter sig af det, for når man skal indrette nye lokaler og kontorer, så gøres det med gipsplader og ståltråd.

Så er der spørgsmålet om den måde, hvorpå entreprenøren skal have penge og muligheder for at forske og nyudvikle. Der er det jo rigtigt, at hvis de penge skal være til stede, så skal virksomhederne gå godt. Det kan ikke nytte noget, at ministeren så bare nærmest konstaterer, at når de ikke selv har penge til det, ja, så må man hellere nedsætte en helt masse udvalg og offentlige organer, som skal stå for den forskning. Vi har den opfattelse, at der må Folketinget, altså os selv, holde et spejl op og sige: Hvad har vi egentlig lagt af belastninger på erhvervslivet? Hvad har vi ansvaret for? Og så må vi få fjernet nogle af de belastninger, sådan at branchen selv har råd til aktivt at deltage i forskning og i udvikling, sådan at man ikke blot skal glæde sig over, at der er nogle EU-midler og nogle statsmidler, som skal finansiere det, for det er i længden ikke den rigtige måde at gøre det på.

Vi tror på, at den produktudvikling, der foregår i den enkelte virksomhed, kan være langt mere bæredygtig end den, der foregår, når man samler nogle mennesker i et udvalg, som så sidder og skriver en eller anden rapport.

Så er der i ministerens redegørelse også nogle betragtninger om globalisering og brug af danske løsninger. I den forbindelse skal jeg blot minde ministeren om at følge sagen fra Socialministeriet med EXSOS meget nøje og se, hvor

galt det kan gå. Sådan skal det ikke gå under Boligministeriet.

Man glæder sig over Danidaprojekter. Jamen de er jo hundrede procent skatteyderfinansieret, så det er der såmænd ikke nogen grund til at glæde sig så meget over.

Det sidste, jeg kan nå at sige noget om, inden lampen tænder, er spørgsmålet om Øresundsregionen, hvor ministeren skriver, at der nu skal gennemføres nogle forsøgsbyggerier. De skal så evalueres, og det skal ske på begge sider af Øresund. Ørestadsprojektet har jo allerede på nuværende tidspunkt indskrevet sig som en af danmarkshistoriens største fiaskoer, for der er ingen private, der er interesseret. Der er ingen, der vil bygge noget som helst derude. Og at forsøge at rette op på den fiasko ved at lave noget statsligt finansieret forsøgsbyggeri tror vi ikke på. Vi skal i stedet for gå ind og se, hvad det er, der er grunden til, at de private ikke er interesseret i Øresundsregionen, og så gå ind og fjerne de hindringer, der er.

I det hele taget støtter Fremskridtspartiet til fulde den del, der drejer sig om deregulering, afregulering, hvorimod vi er stærkt bekymrede, hver gang der skal bruges statsmidler.

Men det korte af det lange er, at særligt området om kvalitet og forhindring af byggeskader og sjusk er noget, som vi støtter ministeren hundrede procent i. Og med erklæringen fra Entreprenørforeningen må ministeren tage nogle konkrete initiativer.

Boligministeren (Ole Løvig Simonsen): Normalt plejer ministeren jo at takke for de tilkendegivelser, der er kommet i forbindelse med en redegørelse, og det skal jeg da også gøre, selv om min taknemmelighed kan ligge et meget lille sted.

Jeg må faktisk have lov til at sige, at jeg tror, boligministeren har meget mere forstand på, hvad der foregår ude i virkelighedens verden, end mange af de ordførere, der har haft ordet, har.

Jeg er også nødt til at sige, at det måske er lidt vanskeligt for medlemmer af Boligudvalget som sådan at forstå, at de også skal beskæftige sig med byggeri, og det bærer talerne jo klart præg af. Det er jeg nødt til at sige som udgangspunkt.

Man kan faktisk ikke byde byggeriets parter at komme med en tilkendegivelse, der ikke går ind direkte og diskuterer de forslag, vi er kommet med, men derimod forholder man sig til en

vis form for panegyrik eller for at sige det rent ud: måske vil man hellere have en boligpolitisk debat. Det er jo fair nok, men det er ikke fair over for byggeriets parter. Det er det, jeg vil sige.

Så vil jeg godt have lov til at tilkendegive nogle overordnede synspunkter, som er ret vigtige at tage med.

Når jeg som boligminister i de 3 år, jeg har været det, har haft en stor interesse i at tale med byggeriets parter, så er det da selvfølgelig, fordi jeg erkender – og det vil jeg gerne sige til hr. John Vinther og til hr. Jens Hald Madsen – at byggebranchen er så forskelligartet. Der er nogle få store, nogle mellemstore og så mange små virksomheder. Og hvordan i alverden skal vi få den viden, vi har om byggeri, ud til den enkelte håndværker, så han kan bruge det i sin virksomhed? Det er da i hvert fald et problem, man må forholde sig til. Hvis ikke vi gør det, så vil vi jo gentage den samme fejl flere gange. Det er en af tingene, man kan forholde sig til.

Når jeg har nævnt det her med byggeriets parter, så er det, fordi det er vigtigt for mig som boligminister at få disse mennesker i tale og få dem til at tale sammen og erkende, at der er en fælles problemstilling, vi skal prøve på at løse.

Det, jeg har tilkendegivet med min byggepolitiske redegørelse, er selvfølgelig de elementer, som indgår i Boligministeriet, hvor vi har mulighed for at ændre, hvor vi har mulighed for at påvirke. Det er jo ikke, fordi jeg ikke erkender de indvendinger, der er kommet fra hr. Kim Behnke, hr. Jens Hald Madsen og hr. John Vinther og andre om, at der jo også er andre ting, der skal ind: Skatteministeriet osv. osv. Det ved vi godt, og det ved byggeriets parter også godt. Men det, de har en forventning om i dag, er at få en tilkendegivelse af, hvad man mener om indholdet i den byggepolitiske redegørelse. Det er det, jeg synes, vi nok skulle have nogle mere kontante indlæg om, end vi har fået.

Når jeg kigger på byggeriet, så er det jo glædeligt at se, at vi er inde i en god udvikling. Det var hr. Hans Peter Baadsgaard jo også inde på. Det erkender jeg, og det er faktisk forudsætningen for, at branchen som sådan, og det gælder dem alle sammen, fagbevægelsen, arkitekter, ingeniører, får overskud til at sige: O.k., skal vi videre med det her, hvad er det så for elementer, vi skal bruge?

Derfor er det præcis, sådan som hr. Jørgen Estrup sagde: Boligministeriet er ikke kun et

reguleringsministerium, det er også et service-ministerium. Det er meget afgørende for mig at understrege det faktum, for det, der også er fremtiden for Boligministeriet, er, at det ikke kun beskæftiger sig med regulering, men også forholder sig til de markedsorienterede kræfter og prøver på at se, hvordan man kan stimulere dem og støtte dem, så de får et større volumen.

Det er jo ikke mig, der tjener penge som entreprenør. Det er det da ikke! Men jeg synes jo, at det er helt fornemt, hvis entreprenører og håndværkere kunne tjene nogle flere penge, for de har et godt produkt at sælge, ikke mindst til udlandet. Det er indlysende, så derfor er forudsætningen, at vi siden 1993 og frem til nu i hvert fald har haft en god udvikling, altså et stigende byggeri, og dermed også en stigende indtjeningsevne. Det viser tallene jo klart. Derved har vi jo altså en baggrund for at gå videre.

Vi kan også se på – det var så nogle af de tilkendegivelser, der kom, og det var med rette, både fra hr. Villy Søvndal og fra hr. Keld Albrechtsen – spørgsmålene om, hvordan det almene byggeri skal være i forhold til det private, byggeriet i det hele taget, udskydelsesordninger, og om det ikke er sådan, at regeringen skyder sig selv i foden.

Jeg er nødt til at sige til hr. Villy Søvndal og også til hr. Keld Albrechtsen, at når vi foretog de indgreb, så var det selvfølgelig for at undgå flaskehalse. Og imaginære flaskehalse var det jo ikke! Det diskuterede vi jo også, da vi debatterede ungdomsboliger, og jeg påpegede den gang, at ledigheden inden for den faglærte byggebranche i september i år var nede på 2,7 pct. Den var altså lavere end i 1986, da vi fik kartoffelkuren. Det har vi undgået. Jeg forventer ikke, at vi skal have tak for, at vi har undgået det, men jeg vil bare lige gøre opmærksom på, at det jo var regeringens indgreb, der var med til, at vi undgik at få nogle flaskehalse, der ville starte en inflation, som vi ikke kunne styre. Selv i byggebranchen erkender man, at det var fornuftigt.

Så er jeg nødt til at rette en enkelt lille ting. Jeg hørte hr. Villy Søvndal gøre opmærksom på, at det også var regeringens udskydelsesordning, der var årsag til, at man ikke fik en udbygning af de videregående uddannelser. Der vil jeg gerne sige til hr. Villy Søvndal, at jeg gentagne gange her i salen har gjort opmærksom på, at vi fulgte en udskydelsesordning, og vi lempede den, således at byggerierne kunne komme i gang til tiden og være færdige til

tiden. Og jeg kan glæde hr. Villy Søvndal med, at jeg selvfølgelig har holdt det tilsagn, jeg har givet.

Det burde hr. Villy Søvndal vide, for der kommer hver eneste måned en liste over, hvilke byggerier vi har frigivet. Det er vel ikke så meget ulejlighed at læse den, for det er ikke så mange, 5-6 stykker pr. måned. Vi når det, vi gerne vil, nemlig en udjævning i byggeriet og noget mere vinterbyggeri på det her område, hvor der ingen flaskehalse er, og derved skaber vi også bedre beskæftigelse om vinteren. Det er faktisk, undskyld, jeg siger det, sund fornuft.

Jeg vil også gerne sige, at det, der er målsætningen, det, der er overskriften for den byggepolitiske redegørelse, ganske enkelt er bedre og billigere byggeri. Det kan ingen være uenige i. Det var hr. Jens Hald Madsen også inde på, og det var hr. John Vinther med visionerne og intentionerne også, og det er jo rigtigt. Men de overskrifter forpligter da også boligministeren og Boligministeriet til at arbejde videre ud fra det, og derfor har vi selvfølgelig også konkretiseret de fem initiativer, som jeg nok skal komme tilbage til.

Det er jo også et delvist svar på de spørgsmål, hr. Villy Søvndal rejste, nemlig spørgsmålet om boliger til de svage grupper og spørgsmålet om mere alment boligbyggeri i forhold til de kurver, der nu er. Nu ved jeg ikke, hvordan hr. Villy Søvndal læser kurver, men jeg har kigget på dem en gang til, og jeg mener faktisk, at de siden 1993 er steget. Vi kom først til som regering i 1993, og det vil sige, at vi altså er kommet over den bundgrænse, der var under den borgerlige regering. Så jeg må sige, at man skal lige læse kurverne lidt mere grundigt.

Det er rigtigt, at det var lavere end årene 1986-1987. Det er helt klart, vi havde en recession, det erkender vi jo alle sammen. Regeringens tiltag med hensyn til at sætte mere byfornyelse i gang, med hensyn til at give tilskud til forbedring i private og andre almene ejendomme var jo med til at løfte beskæftigelsen fra de mørke år op til det, vi gerne vil have, nemlig en meget mere stabil udjævning.

Det er jo vigtigt for branchen som sådan, at den kan se, at man fra regeringens side og fra Folketingets side er indstillet på at prøve at skabe nogle bedre vilkår at planlægge byggeri under. Det er så det, vi prøver på i den byggepolitiske redegørelse for at slutte den del af den boligpolitiske diskussion.

Så vil jeg gå over til det spørgsmål, der er rejst flere gange, og som jeg synes er præciseret både af hr. Kim Behnke, hr. Jørgen Estrup og hr. Hans Peter Baadsgaard, nemlig den kvalitet, at vi nu går ind i substansen, for det er jo dér, vi skal hen.

Og dér vil jeg gerne tilkendegive, at når jeg er ude til møder hos entreprenører eller håndværkere, eller hvor det nu er, har jeg gerne taget Byggeskadefondens årsberetning med – ikke fordi det er opmuntrende læsning, for det er det ikke; det kan alle og enhver se, og det kan branchen da også selv se, og den forholder sig til det.

Og derfor er det jo klart, at når der er kvalitetssvigt, så er spørgsmålet ikke – jeg tror, det var hr. Kim Behnke, der brugte udtrykket – om det er håndværkerne eller entreprenøren eller arkitekten, der har svigtet, for det, der er det afgørende, er ikke, hvem der har svigtet; nej, det, der er det afgørende, er, at nu deler vi det fælles ansvar for at få en bedre kvalitet. Man skyder altså ikke aben over på hinanden.

Det er den tanke, der ligger i det, at alle er ansvarlige, og derfor går vi til bygherrerne og siger til dem, at de må være bedre til de her ting, for vi kan ikke have bygherrer, som ikke er klar til at tage en diskussion og debat om, hvilken kvalitet de vil have.

Det er også årsagen til, at vi har afskaffet rammebeløbene, så der ikke er den anstødssten, at man skal diskutere, hvad man kan få for pengene, men så man derimod – når rammebeløbene er afskaffet – kan få en diskussion om, hvilken kvalitet man kan få, og hvad det koster, for så er det jo indlysende, at det er en helt anden debat, man får, og selvfølgelig med både arkitekten, ingeniøren, bygherren, entreprenøren og håndværkerne, også de enkelte håndværkere, så de alle er klar over, at de er ansvarlige for at gøre deres arbejde bedst muligt.

Og så kan man vælge to ting:

Man kan vælge, sådan som jeg har gjort, at sige, at i første omgang var det måske en idé at præmiere det gode byggeri, for når man præmierer et godt byggeri med meget få fejl og så fornemt udført, som det nu kan gøres, kunne man jo forestille sig, at en anden bygherre vil tænke: Det var da nogle gode folk; dem kunne jeg godt bruge til at bygge det næste hus for mig.

Men man kan også gå den anden vej – og det er slet ikke udelukket, vil jeg gerne sige – nemlig at gøre opmærksom på, at her var der altså

et byggeri, som der var for mange fejl i, og offentliggøre navnene på dem, der her stået for det, for det betyder jo regulært, at en anden bygherre i hvert fald ikke skal have sådan et firma.

Så man kan gå begge veje, og det er det, jeg lægger op til at vi kan tage en diskussion om, men begge dele skal altså i spil, for at vi kan få en diskussion om, hvad vi kan være med til at påvirke branchen til selv at gøre, uden – og nu kommer det jo – uden at vi absolut skal detailregulere og kontrollere. For det skal være sådan, at det er synligt for den enkelte bygherre, at her får man et godt byggeri.

I den forbindelse må jeg sige, at det er også et spørgsmål om kendskabet til markedet, og det har noget at gøre med det antal boliger, altså den boligmasse, vi er inde på i realiteternes verden.

Men ved branchen nu ikke bedst, hvordan der skal bygges? Jo, det kan jeg garantere for at den ved. Men når vi taler om udvikling og spørgsmålet om, hvordan vi får bedre og billigere byggeri, så er hjemmemarkedet ikke stort nok til, at den enkelte branchedel, hvad enten det er håndværkerne eller for så vidt entreprenørerne, er i stand til at løfte den udviklingsopgave. Sådan ser det altså ud, og det må man erkende.

Og derfor lavede vi jo de forsøg med bedre logistik og med multisljak og mange andre ting, som vi har lavet – ikke for forsøgenes skyld, ikke for at sætte forsøgene op på en hylde og derefter sige farvel og tak, men derimod for at sige: Her har vi altså en viden, som kan bruges af andre. For forudsætningen for et forsøg er jo, at de, der går ind i forsøgsbyggeriet, også skal give deres viden videre til andre. Og så er det vores opgave i Boligministeriet at formidle den viden ud, og det er jo nemmere i dag, når vi har computere og IT og den slags ting.

Men vi skal også ud til den enkelte håndværker, for når vi godt ved, at der er problemer med vådrum og med tag og vinduesfag og med afskærmning af fundamentet, er det da beskæmmende, at man så stadigvæk har den slags problemer. Så dér vil formidlingen være, og vi er sikre på, at når vi kommer ud med den viden, vil man selvfølgelig også bruge den, for det er klart, at hvis man ikke bruger den, har man selv et langt større ansvar. Ingen diskussion om det.

Når jeg nævner det med forsøgsbyggeri, så er det, fordi forsøgsbyggeri også skal have en vis

volumen, og dér vil jeg gerne sige, at det gælder i hvert fald i et par af de forsøg, som vi har sat i gang, for inden for hvert af disse forsøg skal der bygges 300 boliger, og det er jo ikke så nem en proces, når man skal i gang med det almene boligbyggeri.

Det er også til hr. Villy Søvnald: Det, vi taler om her, er almene boliger, støttede boliger, men af en god kvalitet og til en billigere pris, og når byggeriet er billigere, betyder det selvfølgelig også, at huslejen falder. De to ting hænger jo sammen. Så det skulle man være stærkt interesseret i, og jeg kan jo glæde mig over, at det forsøgsbyggeri efterhånden er kommet godt i gang.

Og jeg har tidligere tilkendegivet, at det nok er mere i det jyske, man bygger alment boligbyggeri med den klare opfattelse, at når man gør det, så kan de mennesker, der arbejder i kommunen, også bo i kommunen og betale skat dér. Og det er jo meget fornuftig kommunalpolitik både i Jylland og forøvrigt også i Roskilde.

Så derfor bliver der forhåbentlig i de kommende år en større kvalitetsbevidsthed hos de offentlige bygherrer, og dermed får vi også nogle bedre og billigere boliger. Og kan vi klare dét – og det kan vi, fordi der er den indstilling i branchen, at virksomhederne godt vil være med til det – så har vi selvfølgelig også et langt større potentiale, når vi skal til at eksportere noget af den viden, vi har.

Og jeg vil gerne sige til hr. Kim Behnke, at det har ikke noget med EXSOS at gøre, det her. Men jeg har det meget fint med EXSOS, for jeg synes, det er en god idé, at den offentlige viden samarbejder med den private; men det skal selvfølgelig gøres på den rigtige måde, og dér vil jeg da godt sige, at en gang imellem kan man jo godt komme galt af sted, og det er jo ikke gjort i en ond mening.

Men jeg vil da gerne formidle min viden, og Boligministeriet er jo også involveret i den sag; det er jeg fuldkommen klar over, og derfor vil jeg da også sige, at det kan godt være, at det ikke var den måde, vi skulle gøre det på, men så gør vi det på en anden måde, og det kan vi selvfølgelig gøre ved at samarbejde med private virksomheder. Og i Boligministeriet skal vi selvfølgelig samarbejde med de private virksomheder, og samarbejde med private virksomheder i branchen betyder som sagt, at alle dele af branchen, også fagbevægelsen, skal være med til at diskutere den nye udvikling, vi har her.

Dernæst har spørgsmålet om sæsonudjævningen været oppe flere gange, og det er jeg meget optaget af. Og hvordan gør man så det? Ja, dér vil jeg gerne have lov til at sige, at den bedste måde at gøre det på faktisk er at planlægge det ordentligt, og det skal der altså ikke så meget til. Og jeg får jo gentagne henvendelser både fra Hvidbogsudvalget og fra entreprenørbranchen og andre, hvor man siger: Vi kunne gøre sådan og sådan, og det vil sige, at der faktisk er mange gode forslag.

Og hvad har regeringen så gjort? Ja, vi har i hvert tilfælde med vores udskyldelsesordninger gjort det, at vi har påpeget over for kommunerne, at de ældreboliger, de har fået lov til at bygge, og de ungdomsboliger, som vi talte om for nylig, og som de også har fået lov til at bygge, skal de bygge som vinterbyggeri.

Så kan man sige, at det er ikke tilstrækkeligt. Men det er i hvert tilfælde et klart signal fra Boligministeriet til kommunerne og andre bygherrer, at det er noget, som vi mener skal følges op, og det gør vi selvfølgelig også i Slots- og Ejendomsstyrelsen, det er klart. For det er jo ret logisk, at hvis man om efteråret kan komme i jorden og få bygget sit råhus og få det dækket af, så kan man faktisk i december, januar og februar måned gå inde og gøre det færdigt. Det skal der jo ikke meget uddannelse til for at forstå. Men for at få den planlægning indarbejdet ude i kommunerne er det jo klart at vi også skal diskutere, hvilke instrumenter vi har til at fremme en sådan adfærd.

Man siger ganske vist, at vinterbyggeri er dyrere end sommerbyggeri, og det er selvfølgelig rigtigt, for der er jo nogle vinterforanstaltninger, der skal betales, men samtidig udnytter arbejdsgiveren altså både sit materiel og sine medarbejdere fuldt ud, og det har somme tider også betydning for licitationen, nemlig med hensyn til prisen, og derfor kan det altså være udmærket at igangsætte noget byggeri som vinterbyggeri, selv om der er vinterforanstaltninger forbundet med det. Og dér har jeg så bedt Flaskehalsudvalget, hvor branchens folk sidder, om at diskutere, hvilke incitament ministeren kan komme med, for det er klart, at det vil jeg gerne være med til at diskutere.

Og lad mig så sige til hr. John Vinther: Jeg har altid været meget tiltalt af økonomiske incitament. Og hvorfor det? Jo, fordi de jo i og for sig har en effekt i sig selv, uden at man skal regelforenkle og alle den slags ting. Men spørgsmålet er, hvordan vi finder den rette

måde at gøre det på, for somme tider er det jo en lille gulerod, der skal hænges op, og andre gange er det altså andre midler, der skal i brug, men jeg er meget åben over for de diskussioner, der måtte være om det. Men under alle omstændigheder er det afgørende for mig, at det klare budskab herfra er, at vi vil have mere vinterbyggeri både af hensyn til en sæsonudjævning og for at undgå flaskehalse i sommertiden.

Det tredje, som jeg synes det er vigtigt at komme ind på – det er også nævnt af flere – er så spørgsmålet om de forsikringsordninger, vi skal have, om det f.eks. skal være den type, som hr. Kim Behnke var inde på.

Dér vil jeg gerne sige, at jeg synes, det er konstruktivt, at man går ind i den diskussion, for man kan jo have forskellige opfattelser af, hvilken ordning man vil have. Og det, vi har gjort – og det er på baggrund af den sag, der har været i Jylland – er selvfølgelig at undersøge, for det første om der er et behov for det, og for det andet, hvis der er et behov, hvordan det så skal udformes.

Men én ting er lysende klar: Det er altså ikke staten, der skal betale; det er vi enige om, og det betyder så, at vi har et fælles udgangspunkt, hvilket jo er vigtigt for at kunne arbejde videre, for derefter kan vi se: Hvad er der behov for? Hvad koster det? Og hvordan skal det skrues sammen? Derfor synes jeg, det var meget tiltalende, at vi fik disse ting med.

Dernæst syntes man både fra hr. Keld Albrechtsens side og, så vidt jeg husker, fra hr. Villy Søvnalds, at der måske var for lidt om økologi.

Jamen det er der altså ikke, når man skal se det i en sammenhæng. Man kan selvfølgelig godt have den opfattelse, men jeg har den altså ikke, og dér vil jeg godt pege på, at der jo inden for de senere år er sket det, at der er kommet en økologisk handlingsplan – som også er nævnt, sammen med den arkitektoniske handlingsplan for øvrigt – og at den handlingsplan altså har en effekt, bl.a. i forbindelse med byfornyelsesloven, som vi jo var enige om at tilrettelægge sammen med V og K og vel faktisk også, når det kom til stykket, med stor forståelse fra SF og Enhedslisten. Men alt andet lige: Det er med hver gang.

Og som boligminister kan jeg ikke andet end glæde mig over, at når vi laver arkitektkonkurrencer, så bygger vi altså også. Det er altså ikke bare for at se på nogle tegninger, som jeg kan glæde mig over, men derimod for at sige, at

hvis vi laver en konkurrence, så skal den også efterfølges af et byggeri, og så kan de erfaringer stilles til rådighed.

Og i år gik vi altså i gang med to byggerier og tog de første spadestik til økologisk byggeri i Århus og i Ikast, hvor der skal bygges – igen til hr. Villy Søvnald – almennyttige boliger med den viden, vi i dag har om, hvordan man kan putte økologi ind det. Og det er såmænd ikke så vanskeligt, for det er bare at bruge nogle gode, fornuftige materialer, som vi faktisk godt kender, og dermed undgår man ikke blot emissioner i indeklimaet, men får også reduceret både energi- og varmeforbruget.

Og dér vil jeg da gerne have lov til at sige, at et af de steder, hvor man først gik i gang, var i Ikast. Alle, der kender kommunevalgsresultatet, ved jo, at i Ikast har man en Venstreborgmester, og han har altså den opfattelse; i Ikast laver man grønne planer, også i det industriområde, man har, og derfor passede det fint ind i det image, som Ikast gerne vil have. At det så også er lagt i en skulpturpark, så man også har taget kunsten med, siger jeg kun for fuldstændighedens skyld.

Så det vil sige, at der er en lang række tiltag.

Og det fører mig så frem til det sidste, nemlig vores internationale image, for det var faktisk her i Danmark, der var den første bykologiske konference med deltagelse af de europæiske boligministerier. Og den blev fulgt op i Amsterdam, hvor vi tog initiativet til at få mere økologi ind, og hvor vi fik et pragtfuldt og fornuftigt samarbejde med Tyskland, Holland og Sverige.

Vi er altså foregangsland, og jeg vil gerne understrege det, for det er ikke sikkert, at det er så kendt, men det er vi altså. Og derfor er det også utrolig glædeligt for mig, at min kollega dr. Töpfer fra CDU i Tyskland nu formentlig bliver den nye direktør for UNEP og dermed også får FN's habitatagenda under sig, for så har vi igen en global forbindelse.

For det, jeg er optaget af, er at dele den viden, vi har om byggeri og bymæssig bebyggelse, med andre og at blive inspireret af andre, og derfor ser jeg også meget gerne, at vi får en forskning inden for EU, som alle parter kan tage til sig. Og det drejer sig jo ikke kun om byggeri – det må jeg erkende, selv om jeg selvfølgelig ikke kan lade være med at komme ind på det boligbærelse – men jo også om kvarterløft og om mange andre ting.

Men det, jeg har prøvet at skitsere i denne byggepolitiske redegørelse, er, hvad der skal til

for at få et bedre og billigere byggeri, og det er altså samarbejde og viden, men selvfølgelig først og fremmest en form for fremtidssikring, så vi giver branchen nogle ordentlige vilkår, hvilket jo også betyder, at både lønmodtagerne og arbejdsgiverne kan være stolte af det arbejde, de leverer, og at vi samtidig sikrer en basis for den videre udvikling af byggeriet i Danmark.

Jens Hald Madsen (V):

Jeg synes ærlig talt ikke, boligministerens indledende kommentarer til bl.a. Venstres synspunkter var fair. Det synes jeg ikke, må jeg indrømme. For boligministeren siger, at det ikke er fair over for byggesektoren, og jeg ved da udmærket godt, at boligministeren er minister for byggesektoren, men jeg betragter altså byggesektoren som et erhverv, og det er det, der er problemet her.

Og jeg kan ikke forstå, at boligministeren kan sige, at vi ikke er kommet med et konkret udspil her, for vi har netop sagt, at vi synes, denne redegørelse er fyldt med gode intentioner, bl.a. at man vil forbedre konkurrenceevnen, at man vil gøre byggesektoren mere produktiv, at man vil have kvalitet, osv.

Og det, som man i redegørelsen skriver om, at der efter regeringens opfattelse »fortsat vil være behov for, at det offentlige på tværs af de enkelte ressortministerier medvirker aktivt til at skabe de rette erhvervsmæssige rammebetingelser for en dynamisk udvikling af byggeerhvervet«, har vi da sagt fra Venstres side at vi er enige i.

Men dér, hvor min og Venstres kritik kommer ind, er, når jeg kigger på initiativerne, for hvor står der noget om, at det at skabe konkurrenceevne har noget at gøre med skattepolitikken, har noget at gøre med de administrative byrder, har noget at gøre med de virkelige vilkår, som byggesektoren lever under? For der står jo også, at lige præcis byggesektoren er en sårbar sektor over for konjunkturernes og derfor har brug for stabilitet, men samtidig foretager regeringen altså det ene lovindgreb efter det andet, som påvirker byggesektorens vilkår og dermed konkurrenceevnen.

Det er jo det, der ikke hænger sammen. Derfor er det ikke fair over for byggesektoren, og det er jeg enig med boligministeren i. Hvis boligministeren virkelig ville repræsentere byggesektoren og virkelig ville skabe en reel forbedring af konkurrenceevnen for byggesekto-

ren, burde boligministeren først have talt med de andre ressortministre og fået dem med til at tilkendegive, at ja, vi vil gerne kigge på skattepolitikken inden for erhverv og på konjunkturudjævning, vi vil gerne kigge på alle de miljøafgifter, man pålægger, og vi vil gerne kigge på alle de administrative byrder, man bliver belæst med. Så var det her et reelt oplæg med nogle konkrete initiativer og ikke bare initiativer med forsikringsordninger og produktudvikling.

(Kort bemærkning).

Boligministeren (Ole Løvig Simonsen):

Vi kan lige så godt tage opgøret med det samme.

Det, der for mig er ganske klart, og det sagde jeg også, er, at det, jeg har fremsendt, er en byggepolitisk redegørelse, der vedrører Boligministeriet.

Det, hr. Jens Hald Madsen fortæber sig i, er selvfølgelig, hvad der foregår i Skatteministeriet, og det er konjunkturudvikling osv., for hr. Jens Hald Madsen ville først være tilfreds, hvis vi afskaffede de grønne afgifter, og det kan jeg forsikre for at jeg aldrig kunne drømme om at gøre.

Men jeg kunne drømme om, at man i Boligudvalget, også fra det liberale parti Venstres side, ville forholde sig til de ting, jeg er kommet med, og ikke kun komme og sige, at det er jo gode intentioner, og det er da dejligt, at boligministeren sidder på sit kontor, men hvad med at komme ud i det virkelige liv.

Hvis hr. Jens Hald Madsen ville forholde sig til det, som jeg har skrevet i min byggepolitiske redegørelse, i stedet for at lave en lang ideologisk debat om de øvrige ting, vil jeg gerne respektere hr. Jens Hald Madsens indlæg. Jeg synes, hr. Jens Hald Madsen skulle tage at læse sit eget indlæg igennem og se, hvor meget han direkte har sagt om de tiltag, jeg er kommet med i min byggepolitiske redegørelse. Det bliver svært.

Villy Søvnald (SF):

Jeg skal bare forholde mig til et enkelt hjørne af ministerens redegørelse, for jeg synes, det er vigtigt også at diskutere indholdet i redegørelsen.

Jeg startede med at sige, at jeg synes, der er en stribe smukke intentioner i redegørelsen, men det bliver jo en lidt banal omgang, hvis vi

alene diskuterer det selvfølgelig, om man så må sige, dér, hvor vi er enige.

Det, jeg synes skiller helt afgørende i debatten, er den diskussion, der hedder: Behovet for støttet byggeri. Nu ved jeg ikke, hvilket kurveinstituttet ministeren har gået på, men hvis jeg læser kurverne i redegørelsens 2. afsnit, mener jeg ikke, man behøver have det lange blik på for at sige, at fra at have et omfang i det støttede byggeri på ca. 15.000-16.000 boliger pr. år i midtfirserne, altså under Schlüterregeringen, er vi nu nede på et niveau, der hedder under 10.000 boliger pr. år, når vi sammenlægger ungdomsbyggeri, ældrebyggeri og almennyttigt byggeri.

Når det bliver et stadig mere påtrængende problem, er det jo egentlig ikke for kurvernes egen skyld, kan man sige, for de betegner jo kun en udvikling. Det, der er det alvorlige, og som jeg til gengæld mangler boligministerens svar på, er: Når vi har tal fra Lejelovskommissionen, der siger, at boligætningen, som jeg anerkender er et teoretisk begreb, men dog et begreb, først indtræder engang efter år 2030, hvad er så ministerens vurdering af behovet for støttet boligbyggeri?

Kan vi leve med, at boligætningen først indtræder år 2030, og at de svage grupper – det er dem, som jeg også har lidt til overs for, og det tror jeg også at boligministeren har – i 32 år bliver henvist til en situation, hvor det er dem, der kommer til at tabe på boligmarkedet, og at den sektor, der traditionelt har sikret svage gruppers boligplacering, nemlig den almennyttige sektor, er nede på et niveau, der er meget lavt selv målt med den periode, hvor det borgerlige Danmark regerede?

Det er dog et paradoks af en ganske betydelig størrelse, som jeg ikke synes, boligministeren bare kan affeje med, at han har gået på et andet institut for kurvelæsning, end jeg har.

(Kort bemærkning).

Boligministeren (Ole Løvig Simonsen):

Det er måske ikke sådan helt efter reglerne, men jeg synes, man skal tage ordførerindlæg-gene et efter et, fordi det er forskellige emner, der tages op.

Det, jeg gjorde opmærksom på, var, at når man tager udgangspunkt i 1986, har hr. Villy Søvnald ret. Men hr. Villy Søvnald sagde, så vidt jeg husker, i sit indlæg, at vores almene boligbyggeri var lavere end på det laveste punkt under Schlüter, og det er ikke rigtigt. Der

er et ønske om at få mere alment boligbyggeri. Jeg har allerede tilkendegivet, at det ser jeg gerne. Men jeg erkender også, at reglerne er, at det er kommunerne, der står for det.

Derfor er det min opgave at få kommunerne motiveret til at bygge mere almennyttigt byggeri. Jeg kan da godt se, at når vi ser på kvoten for 1998, er den for nedadgående, og det ved vi begge to er, fordi vi lavede et tilsagnsstop i juli i år. Det erkender jeg fuldt ud, og det har jeg også svaret på. Men der kommer jo også år 1999 og år 2000. Dem kunne vi vist godt tegne med med en lidt opadstigende kurve, efter hvad jeg tror, der kommer til at ske. Det er selvfølgelig på baggrund af den viden, jeg har om, at de enkelte kommuner, som jeg sagde tidligere, gerne vil bygge til deres egne borgere.

Men det er jo kun den ene del af problematikken, for vi skal også se på den gruppe af mennesker, som har sværest ved at få bolig og sværest ved at indpasse sig på det almene boligmarked, nemlig de grupper, som hr. Villy Søvnald taler om. Her vil jeg godt sige, at jeg synes, mange kommuner faktisk prøver at løse opgaven med de 25 pct. Nu vil de lave forsøg, og de må for min skyld gerne lave flere forsøg, hvor de, der har sværest ved at få boliger i kommunerne, nu får en adgang, fordi kommunerne benytter deres ret.

Dernæst er der en anden ting, og det er vel i klar forlængelse af den høring, vi havde forleden dag, men det er noget, som vi også har arbejdet med på baggrund af en aftale, vi har, og det er, hvordan vi gør det. Her ligger der snart en rapport på Boligudvalgets bord, og jeg kan sige, at der er nogle tiltag, som vi gerne vil være med til for at prøve på at få kommunerne til at gå mere aktivt ind i at bygge boliger just for den gruppe, som hr. Villy Søvnald taler om.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Det er sådan nogenlunde efter reglerne, da vi har indført begrebet korte bemærkninger også for ministre.

Hr. Kim Behnke.

Kim Behnke (FP):

Nu ved jeg ikke, hvad ministeren har gjort sig af forventninger inden debatten i dag, men jeg er da ked af, hvis ministeren går herfra uden at have fået sine forventninger indfriet. Men tingene hænger jo sammen, og derfor er der en grund til, at debatten er blevet, som den er,

nemlig at ministeren i sine formuleringer i redegørelsen har været meget rund.

Når man næsten kan få konsensusmeldinger fra Folketinget, er det, fordi ministeren har været så rund i sine formuleringer. Hvis ministeren eksempelvis ikke bare havde skrevet, at der skal ske en deregulering, og der skal ned-sættes udvalg, som skal se på, om man kan ændre nogle regulativer og sådan noget, men derimod havde lavet en liste og sagt, at den og den og den lov skal ophæves, og de og de cirkulærer skal laves om, var ordførerne jo gået ind i substansen i det.

Når ministeren eksempelvis i afsnit 5 skriver om byggesagsbehandlingen, at der skal ske en reform, og at ministeren har sat et udvalg i gang i september 1997, er det jo svært at forholde sig til, for vi er alle enige om, at der er brug for en reformering af byggesagsbehandlingen.

Det er meget muligt, at Fremskridtspartiet og Socialdemokratiet er helt uenige om, hvordan den reform skal finde sted. Men når der er sat et udvalg i gang, kan ministeren ikke forvente, at vi melder på det, før vi ser resultatet af dette udvalgsarbejde.

Det er måske en af svaghederne ved denne redegørelse, at de konkrete initiativer, der rent faktisk er heri, primært går i retning af, at der nedsættes nogle arbejdsgrupper, og at der sættes nogle forsøg i gang osv., for så er vi alle sammen nødt til at afvente afrapporteringen, inden vi kan forholde os til det.

Endelig er der et par ting, som ministeren sagde, og som jeg synes, der er grund til at replicere på.

Angående problemer med byggeskader og byggesjusk må jeg sige, at jeg er helt uenig, når ministeren siger, at det er alles ansvar: Det er lige fra bygherren over entreprenøren, håndværkerne og den enkelte, der arbejder derude på arbejdspladsen, og hvem der nu ellers er involveret.

Hvis ministerens udgangspunkt er, at alle har ansvaret, viser al erfaring, at så er der ingen, der tager ansvaret. Så vil arkitekten sige: Det var bare entreprenøren, der ikke kunne læse min tegning ordentligt, og entreprenøren vil sige, at det var bygherren, der ikke havde formuleret opgaven rigtigt. Så ender vi ligesom i Alice i Eventyrland med, at alle vinder, og så er der ingen grund til at deltage i spillet.

Derfor vil jeg gentage vores ønske om, at de entreprenører, der laver noget svineri, skal vi have stoppet, fordi det samfundsøkonomisk er

en stor ulempe for os alle sammen, og de entreprenører, der laver noget flot byggeri uden fejl, skal præmieres. Jeg er helt enig i ministerens betragtning om, at hvis der sker en offentliggørelse af det, skal markedet nok sørge for at benytte sig af den. Her er vi i hvert fald enige.

Men når det gælder om at få stoppet egentligt byggesjusk, kan det ikke nytte noget, at løsningen er en kollektiv ordning, som alle må finansiere, fordi alle har et ansvar. Her må det være sådan, at de, der laver fejlene, yder et større finansieringsbidrag end dem, der ikke laver fejl.

Så er der offentligt byggeri, og nu skal jeg ikke gå ind og tale specielt om økologisk byggeri, men ministeren har i bogen på side 14 et flot billede af nogle solfangere, der står på et tag et eller andet sted. Der er ingen billedtekst, så jeg ved ikke, hvor det er henne. Men i betragtning af det flotte billede savner jeg egentlig en opfølgning, for én af de ting, som kendetegner offentligt byggeri i Danmark, er, at der stort set aldrig anvendes solfangere, uanset om det er solfangere til varmt vand eller til produktion af elektricitet.

Hvorfor er man så optaget af det, der hedder indirekte solvarme? Man laver en masse glas og aluminium, og så får man lidt varme. Om sommeren bliver der for meget varme, og så skal man have ventilation til at puste varmen ud. Om vinteren er det for koldt, og så skal man have ekstra varme. Hvorfor stiller man det ikke som et krav, når man går ind og formulerer arkitektkonkurrencer, at der f.eks. skal indgå solfangere til produktion af elektricitet og varmt vand, når det kan lade sig gøre? Så kunne man være med til at løfte nogle af disse ting.

Når man ser på de arkitektkonkurrencer, der er vundet bare inden for det sidste halve år, og som jeg har prøvet at følge netop specifikt som energipolitiker for at se, om de gør noget ved det, er svaret nej. Det seneste eksempel er arkitektkonkurrencen om et nyt kunstmuseum i Århus. Der er en masse spændende ting ved det projekt, der vandt, men der er ingen solfangere af nogen art. Hvad med Det Kgl. Teaters tilbygning? Ingen solfangere af nogen art. Her kunne det offentlige gå foran frem for at sige, at det er private, der skal løfte den opgave at få sat nogle solfangere op.

Når det gælder reovering af gammelt byggeri, misbruger man også muligheden. Hvorfor er der ikke sat solfangere op ude på Holmen? Der er masser af muligheder derude for at lave

forsyning både af elektricitet og varme på spændende måder, når man nu alligevel moderniserer og ombygger Holmen. Men det fravælger man, fordi nogle arkitekter får migræne ved tanken om, at der skal solfangere op, for »det ødelægger jo min arkitektoniske drøm«. Her må ministeren altså slå i bordet og sige, at samfundsøkonomisk og energipolitisk er det en fordel for os alle sammen.

(Kort bemærkning).

Boligministeren (Ole Løvig Simonsen):

Jeg får nu ikke migræne, vil jeg gerne sige. Men det fører mig frem til det første indlæg, som hr. Kim Behnke havde, hvor vi diskuterede arkitekter. Jeg vil gerne sige, at mange af de arkitekter, jeg taler med, er utrolig meget optaget ikke kun af performance, men af, hvordan de får lavet nogle ordentlige boliger, så folk har det godt i dem.

Det kommer ikke altid frem, for det, vi diskuterer, er altid nogle af de projekter, som hr. Kim Behnke selv fremdrog, nemlig Teaterfuglen og mange andre ting, men det er overhovedet ikke kendetegnende for det almene boligbyggeri som sådan.

Jeg kan henvise til, at i vores renoveringsarbejder i Kolding laver vi faktisk Nordens største solcelleanlæg for at få den erfaring indhentet, og det gør vi de andre steder, hvor vi tager de ting ind. Hr. Kim Behnke ved også godt, at når man kommer til nogle af de kommuner, hvor der er kraftvarme, er interessen for at bruge alternative energikilder måske ikke så fremherskende, og her har vi selvfølgelig nogle ting, som vi skal igennem en barriere med. Det er vi enige om.

For mig er det i hvert fald afgørende, at vi får den viden, vi har, implementeret i noget byggeri, så alle kan se, hvordan det egentlig kan lade sig gøre, for selvfølgelig kan man lave en ordentlig arkitektur, også på baggrund af at man bruger solpaneler. Det er der slet ingen diskussion om, og det kan jeg for øvrigt godt vise et par eksempler på.

Så siger hr. Kim Behnke om byggeskader, at når der er et fælles ansvar, er der ingen, der har ansvaret. Nej, i dag er det sådan, at ingen har ansvaret, fordi de skubber ansvaret fra den ene til den anden, og det kan man ikke leve af. Hvem pokker har det så?

Derfor er det meget korrekt, når jeg siger, at selvfølgelig har man et fælles ansvar for, at det byggeri, man laver, lever op til de standarder

og normer, der er. Det sørger vi for bl.a. ved at gennemføre et kvalitetssikringscirkulære. Det er den ene side af sagen. Men det betyder ikke, at hver part ikke skal være ansvarlig for sin del, for det er en forudsætning for, at man har et fælles ansvar. Derfor hænger tingene altså godt nok sammen. Det er ikke enten ja eller nej.

Det tredje, som hr. Kim Behnke var inde på, var spørgsmålet om Øresundsregionen. Der kan jeg sige, at det går lidt bedre.

Det sidste var spørgsmålet om det almene byggeri i det hele taget. Her har vi selvfølgelig forskellige opfattelser, det ved jeg godt, men jeg vil gerne sige, at sådan som jeg oplever det, er der altså en meget stor interesse for at få noget bedre og billigere byggeri, og det er det, der er overskriften. Derfor kan vi ikke være mere præcise i redegørelsen end at fortælle, hvad vi sætter i gang. Det er klart, at kommer vi med et cirkulære, kan vi forhandle det, men så bliver det kun det ene cirkulære. Det, jeg gerne vil have, er den overordnede debat om den helhed, som vores byggeri er.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Hr. Erling Oxdam for en kort bemærkning. Er det som privatist her i anden omgang? O.k. Så skulle hr. Oxdam have været der i første omgang.

Erling Oxdam (V):

Jeg har et spørgsmål til boligministeren, der går lidt på tværs af den i øvrigt interessante debat, og som indledning til det, vil jeg citere fra begyndelsen af redegørelsen eller værket, hvor der står:

»Det er regeringens opfattelse, at den gunstige beskæftigelses- og konjunkturmæssige situation giver et godt grundlag for at gennemføre en nyorientering af byggeriets udviklings- og konkurrencebetingelser med positive resultater for både velfærdssamfundet og samfundsøkonomien.«

Senere står der i afsnit 2:

»Medregnes hele byggeriets værdikæde fra materialeproducenter til udførende virksomheder, er byggerhvervet et af Danmarks største erhvervsområder. Byggerhvervet bidrager til økonomisk vækst og velfærdsmæssige forbedringer gennem produktion, beskæftigelse og eksport.«

Og endelig i konklusionen: »Byggerhvervet er med andre ord et samfundsmæssigt aktiv, der vil kunne spille en større rolle i den gene-

relle velfærdsøkonomiske udvikling, såfremt der etableres bedre erhvervsmæssige rammebetingelser for sektorens aktivitet.«

Dér er det, jeg vil spørge: Hvordan kan det være, at ministeren nu inddrager velfærdsmæssige betragtninger? Er det noget nyt? Er ikke alle erhverv med til, hvis det giver lidt overskud, at forbedre velfærden? Er det en opgave for byggesektoren at arbejde for velfærden? Eller er byggesektorens og Boligministeriets opgave, som det blev sagt så udmærket, at få bedre og billigere boliger?

Jeg efterlyser altså en forklaring på, hvorfor man blander velfærdsmæssige forbedringer og velfærdsmæssige hensyn ind i en byggedebat, et spørgsmål om byggeriets vilkår i Danmark. Det har forbavset mig noget, men det kan jeg måske få boligministeren til at forklare.

(Kort bemærkning).

Boligministeren (Ole Løvig Simonsen):

Ja, og det gør jeg med glæde. Det er jo ikke mere end godt og vel et års tid siden, at den danske regering og danske parlamentarikere deltog i Habitat II. Habitat II beskæftiger sig med boliger, uanset hvor man er i verden, og det er jo en ret til bolig, som bliver slået fast i denne Istanbuldeklaration, som bl.a. også fru Jonna Grønver var med til og deltog i med stor aktiv interesse. Dér er det altså også klart slået fast, at retten til en god bolig er en del af vores velfærd. Jeg synes faktisk, at det er så indlysende, at adgangen til en god bolig og det, at vi har den mangfoldighed af botilbud, som vi kan se på markedet, faktisk er en væsentlig forudsætning for vores velfærd. Så enkelt er det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 62: Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene. (Nedlæggelse af boliger).

Af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL). (Fremsat 7/11 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Boligministeren (Ole Løvig Simonsen):

Indledningsvis vil jeg gerne bemærke, at jeg ud fra en overordnet vurdering principielt har stor forståelse for de synspunkter, som er baggrunden for det stillede forslag. Jeg er helt enig i, at nedlæggelse af boliger så vidt muligt bør undgås, og netop derfor mener jeg, at det er vigtigt at få et større kendskab til den faktiske brug af bestemmelsen.

Sådanne oplysninger findes desværre ikke i dag, men jeg kan oplyse, at jeg i forlængelse af en henvendelse fra boligborgmesteren i København og et spørgsmål rejst her i Folketingets Boligudvalg netop er i færd med at indhente oplysninger om de enkelte ministeriers brug af bestemmelsen. Når disse oplysninger er indsamlet, har vi mulighed for at vurdere problemets omfang og på baggrund af denne vurdering forholde os til eventuelle løsningsmuligheder.

Efter min opfattelse er problemet måske ikke helt så enkelt, som det her er lagt frem. Problemet er tilsyneladende et københavnerproblem, og blandt de traditionelle hovedstadsopgaver hører efter min opfattelse i et eller andet omfang også det at huse offentlige myndigheder. Jeg vil f.eks. ikke afvise, at der vil kunne opstå et relevant behov for enkelte myndigheder for at kunne udvide eksisterende lokaliteter. Noget sådan bør kunne tilgodeses inden for rammerne af det overordnede hensyn om at undgå at reducere antallet af beboelseslejligheder i den private boligmasse.

Jeg har tidligere meldt ud, at jeg vil fremsætte forslag til ny lejelovgivning, og som et led i dette arbejde indgår udskillelse af de offentlige regler i en særlig lov. Det er derfor min opfattelse, at overvejelser om en eventuel ophævelse af denne regel bør indgå i denne sammenhæng, ikke mindst i lyset af at der på det tidspunkt foreligger oplysninger, som vil kunne belyse problemets omfang og dermed vil kunne anvendes i forbindelse med løsningsovervejelser.

På denne baggrund skal jeg derfor anbefale, at behandlingen af dette forslag indgår som et led i de pågående overvejelser om en ny lejelovgivning. Regeringen kan derfor ikke støtte det fremsatte forslag.